

संस्कृत- पाठ्यक्रमः(2020-21)
कक्षा - सप्तमी

दिव्यम् - पाठ्यपुस्तकम् भाग-2 (रचना सागर)
दिव्यम् - व्याकरण पुस्तकम्

मासः	शीर्षकम् (साहित्य)	व्याकरणम् रचनात्मक-कार्यम्	शिक्षण -अधिगमस्य प्रतिफलम्	नूतन- शिक्षण -विधयः कला- एकीकरणम् अंतर्विषयी- दृष्टिकोणः	क्रियाकलापः
अप्रैलः	वार्तालापः लङ्. लकारः- प्रथमः पुरुषः लङ्. लकारः- मध्यमः पुरुषः	शब्दरूपाणि, धातुरूपाणि विलोमशब्दाः	छात्राः लट्-लृटलकारयोः धातुरूपाणाम् निर्माणं करिष्यन्ति। छात्राणां धातुरूपाणां निर्माणे योग्यता वर्धिष्यते। छात्राणां योग्यता शब्द-धातुरूपैः सह वाक्यनिर्माणे वर्धिष्यते। विलोमशब्दानां प्रयोगेण शब्दभंडार- क्षमता वर्धिष्यते।	हिन्दी- विषयेन सह एकीकृतम्-दैनिक व्यवहारे संस्कृतस्य प्रयोगः। धातुरूपाणां सहायतया विभिन्नवाक्यानां निर्माणं कृत्वा सम्यक्तया भाषायाः ज्ञानम्।	संस्कृते स्वपरिचयः
मई	लङ्. लकारः- उत्तमः पुरुषः पर्यावरण-महोत्सवः प्रश्न पत्रम्	धातुरूपाणि - लोटलकारः पर्यायवाची शब्दाः चित्रवर्णनम्	छात्रान् धातुरूपाणां ज्ञानं भविष्यति। छात्रान् धातुरूपाणां ज्ञानं भविष्यति। पर्यायवाचीशब्दानां प्रयोगेण शब्दभंडार- क्षमता वर्धिष्यते। छात्राः चित्राणि दृष्ट्वा वाक्यनिर्माणं	हिन्दी- विषयेन सह एकीकृतम्-दैनिक व्यवहारे संस्कृतस्य प्रयोगः। विज्ञान- विषयेन सह एकीकृतम्-मानव जीवने शुद्धपर्यावरणस्य उपयोगिता प्रदूषणस्य दुष्प्रभावः, तेषां निदानम् च। धातुरूपाणां सहायतया विभिन्नवाक्यानां निर्माणं कृत्वा सम्यक्तया भाषायाः	संस्कृत-भाषायाम् चित्रवर्णनम्

			करिष्यन्ति ।	ज्ञानम् ।	
जुलाई	मम दिनचर्या पीयूष बिन्दवः	प्रत्ययाः— क्त्वा, तुमुन्, ल्यप् संवाद—पूर्तिः	धातु—प्रत्ययानां (क्त्वा—तुमुन्—ल्यप्) बोधः । छात्राः क्त्वा—तुमुन्—ल्यप् प्रत्ययानां प्रयोगेण वाक्यनिर्माणे निपुणाः भविष्यन्ति । छात्राः सस्वर— श्लोक—गायने समर्थाः भविष्यन्ति । छात्राः मंजूषायां प्रदत्तपदानां सहायतया संवाद—पूर्तिः करिष्यन्ति ।	संगणक (आई• टी•) विषयेन सह एकीकृतम्— स्वदिनचर्या—तालिकायाः निर्माणस्य ज्ञानम् । संगीत विषयेन सह एकीकृतम्— लयपूर्वकं श्लोकगायनम् ।	लयपूर्वकं श्लोकगायनम्
अगस्तः	संख्या ज्ञानम् यथा कर्म तथा फलम् (अपठित अवबोधनाय) ऋतुराज वसन्तः	संख्यावाचक शब्दाः अपठित—अनुच्छेदाः कारकाः उपपदविभक्तयः च उपसर्गाः अव्ययाः च	संख्यावाचिपदानां ज्ञानं भविष्यति छात्राः द्वितीयातः सप्तमी —विभक्तिपर्यन्तम् उपपदविभक्तीनां नियमानां प्रयोगे सक्षमाः भविष्यन्ति । छात्राः अनु, आ, उत्, अव, प्र, उप इत्युपसर्गाणां अव्ययानां च सहायतया वाक्यानां निर्माणे समर्थाः भविष्यन्ति ।	गणित —विषयेन सह एकीकृतम्— संख्यावाचिपदानां परिचयः प्रयोगः च । सामाजिकविज्ञान — विषयेन सह एकीकृतम्— ऋतुराजवसन्तस्य विषये सम्यक् ज्ञानम् ।	संख्यावाचिशब्दैः सह विशेषपदानां प्रयोगं कृत्वा अधिकाधिकपदानां निर्माणम् कुरुत । अरुणाचल प्रदेशस्य / मेघालयस्य विशेषतानां वर्णनं संस्कृत—भाषायां पंचवाक्येषु कुरुत । (एक भारत श्रेष्ठ भारत गतिविधि)

<p>सितम्बरः</p>	<p>काकस्य चातुर्यम्</p> <p>प्रश्न पत्रम् अभ्यास- प्रश्न पत्रम्</p> <p>मम देशः महान्</p>	<p>पुनरावृत्तिः</p> <p>पठित-अपठित गद्यांशः</p> <p>चित्र-वर्णनम्</p>	<p>छात्रेषु कथायाः माध्यमेन जीवनमूल्यानि विकसिष्यन्ति ।</p> <p>छात्राः चित्राणि दृष्ट्वा वाक्यनिर्माणं करिष्यन्ति ।</p> <p>छात्राः विशेषणविशेष्यशब्दैः परिचिताः भविष्यन्ति ।</p>	<p>हिन्दी –विषयेन सह एकीकृतम्- 'बुद्धिचातुर्येण कठिनात् कठिनमपि कार्यं सम्भवं भवति' अस्य ज्ञानम् ।</p> <p>समाजिक –विज्ञान- विषयेन सह एकीकृतम्- छात्रेषु 'मम देशः महान्' इति भावना जागृता भविष्यन्ति ।</p>	<p>राष्ट्रीयचिह्नानां चित्राणां स्फोटक पत्रेषु स्थापनम्</p>
<p>अक्तूबरः</p>	<p>सूक्ति-पुष्पांजलिः(केवल गतिविधि हेतु)</p> <p>अर्धवार्षिक.परीक्षायाः कृते पुनराभ्यासः</p>	<p>अशुद्धि-संशोधनम्</p>	<p>छात्रेषु वाक्यानां शोधनस्य एवं शुद्ध वाक्यानां लेखनस्य विकासः भविष्यति ।</p>	<p>कला विषयेन सह एकीकृतम्- पुस्तकचिह्ननस्य निर्माणस्य ज्ञानम् । ।</p> <p>हिन्दी विषयेन सह एकीकृतम्- वाक्यानां संशोधनम् ।</p>	<p>सूक्तीनां सहायतया पुस्तकचिह्ननस्य निर्माणम् ।</p>
<p>उद्यमेन हि सिध्यन्ति कार्याणि</p>			<p>छात्राः कथावाचने, पठने, लेखने, च निपुणाः भविष्यन्ति ।</p>	<p>हिन्दी – विषयेन सह एकीकृतम्- कथायाः</p>	<p>घटिकायाः निर्माणं कृत्वा संस्कृते समयं लिखत ।</p>

नवम्बरः	समय लेखनम् (केवलं पठनाय)	समय-लेखनम्	छात्राः समयस्य ज्ञानं प्राप्य समयस्य सदुपयोगं करिष्यन्ति ।	माध्यमेन उद्यमस्य महिमायाः ज्ञानम् । गणित – विषयेन सह एकीकृतम्- संस्कृतभाषायां समयलेखनम् ।	
दिसम्बरः	लक्ष्यनिर्धारणस्य महत्त्वम्	सन्धि-प्रकरणम् (दीर्घ सन्धिः, गुण सन्धिः)	सन्धिनियमानाम् ज्ञानम् ।	इतिहास – विषयेन सह एकीकृतम्- कथायाः माध्यमेन इतिहासस्य ज्ञानम् । हिन्दी विषयेन सह एकीकृतम्- शब्दानां प्रकृतिः तेषां निर्माणं महत्त्वं च ज्ञात्वा वाक्येषु तेषां सम्यक्तया प्रयोगम् करणीयम् ।	सन्धिभेदानां सचित्र निर्माणम् (चार्ट)
जनवरी	शाकानां चिन्ता प्रश्न पत्रम्	पुनरावृत्तिः धातुरूपाणि – विधिलिङ्ग लकारे पत्र-लेखन	शाकानां उपयोगितायाः ज्ञानम् । छात्राणां धातुरूपाणां ज्ञाने योग्यता वर्धिष्यते । मंजूषायां प्रदत्तपदानां सहायतया 'पत्र-पूर्तिः करिष्यन्ति ।	विज्ञान – विषयेन सह एकीकृतम्- हरितानि शाकानि शरीराय पौष्टिकतत्वानि यच्छन्ति इत्यस्य ज्ञानम् ।	शाकानां नामानि सचित्र संस्कृतभाषायां लिखत ।

फरवरी	अभ्यास- प्रश्न पत्रम	पुनरावृत्ति: परीक्षा च			
-------	----------------------	------------------------	--	--	--